

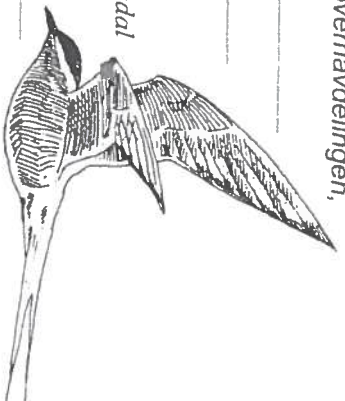
Day 1, Tirsdag 24. april

Møteleder: Per Fredrik Bruun, Direktør Areal- og Miljøvernavdelingen, Møre og Romsdal Fylke

1100 Kaffe, registrering

1130 Åpning m/kulturinnslag

- Velkommen,
- Ottar Befring, fylkesmann i Møre og Romsdal*
- Regjeringens strandsonopolittikk,
Jarle Jensen, avdelingsdirektør MD

1230 Lunsj

1330 Valgets kvaler – hva skal vi prioritere?

Behov for en differensiert strandsoneforvaltning

- Kampen om arealene – politikernes dilemma,
Per Kristian Skjærvik, ordfører Rissa kommune
- Strandsone, en viktig premis for morgendagens reiseliv,
Bjørn M. Bierke, NHO Reiseliv
- Hyttebygging velsignelse eller forbannelse?
Kristin Sørheim, ordfører Tingvoll kommune

1510 Pause

1530 La kommunene bestemme i strandsonen,

- Mari Norborg, varaordfører Frøya kommune*
- Verdien av urørt strandsoner for turismen,
Per Arne Westavik, markedsjef destinasjon Kristiansund
- Landskap og byggeskikk i strandsonen,
Ole Bakkebo, landbruksdirektør hos fylkesmannen i Hordaland

Avslutning og oppsummering.

Per Fredrik Bruun, Direktør Areal- og Miljøvernavdelingen, Møre og Romsdal Fylke

1730 Felles utfukt på Romsdalsfjorden

1930 Middag

Day 2, onsdag 25. april

Møteleder: Svein Kartsen, Miljøverndirektør, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

0830 Strandsoneforvaltningen slik andre ser den

- Kommunene som strandsoneforvalter, NB
Karl H. Brox, journalist i Adresseavisen
- Slik gjør vi det i Sverige,
Gunnar Zellersten, rådgivende konsulent, Sverige

0925 Pause

0950 Ja takk, begge deler!

Hvilke muligheter har vi for sambruk og en differensiert forvaltning av strandsonen?

- Kommuneplan med ny vri,
Reidar Lindseth, ordfører Flatanger kommune
- Slik tenker vi i Afjord
Tor Skjævdal, sektorsjef Afjord kommune
- Kartlegging av status for strandsonen,
Eidar Ryan, rådgiver Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

1105 Pause m/kulturinnslag

1130 Hytter som næring,

- Kjell O. Solbaken, Norsk turistutvikling*
- Det gode liv i havgapet,
Roar Svenning, Stokkøya Sjøsentre
- Grunneiersamarbeid,
Peter Mogens Lund, arealplanlegger Areal+ AS

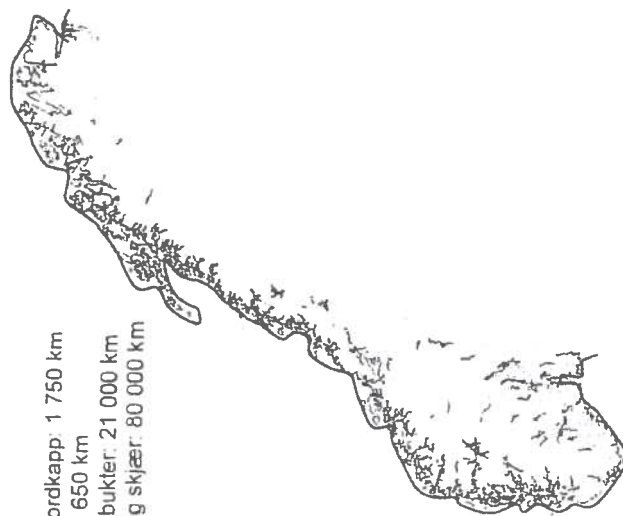
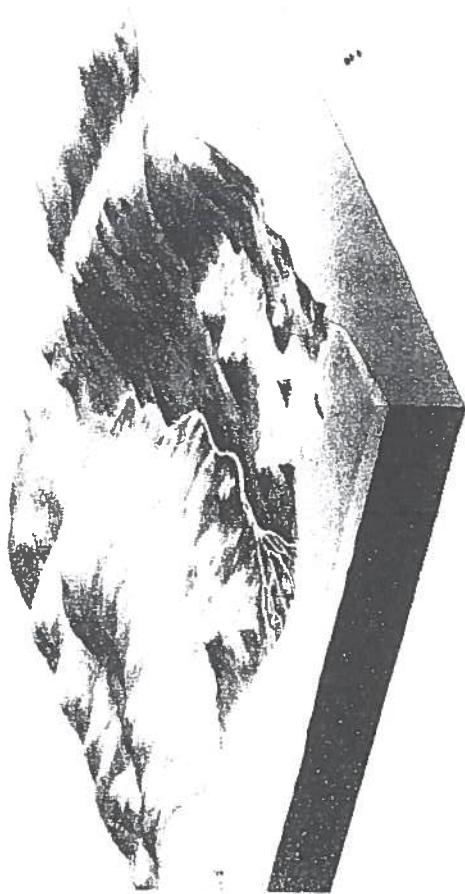
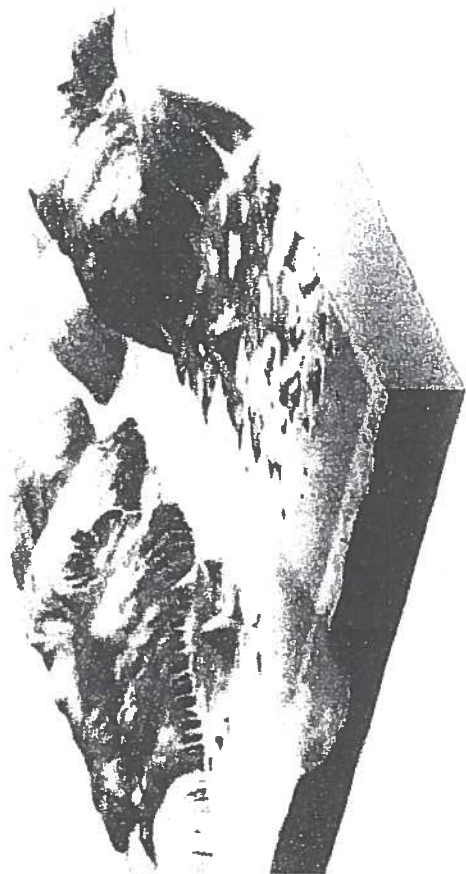
Avslutning og oppsummering.

Svein Kartsen, Miljøverndirektør Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

1315 Lunsj

1430-1530 Etterprogram: Byens strandsoner

- (Alternativ for de som har avreise senere på dagen)
- Omvisning på Aker Stadion, attraksjon eller fremmedelement i strandsonen?

Lindesnes til Nordkapp: 1 750 km
Kysten rundt: 2 650 km
Med fjorder og bukter: 21 000 km
Rundt holmer og skjær: 80 000 km

Foredrag strandsonekonferanse i Molde 24. - 25. april 2007

Det heter blant noen at Norge er et fjell-land. Og sant nok ligger omlag halvparten av fastlands-Norge - 47 prosent for å være nøyaktig - over tregrensen. Men det finnes land hvor høyfjell utgjør en enda større andel av landarealet, og en god del land som har enda høyere og mer majestetiske fjell enn det Norge har. Derimot er det ingen land på kloden som har en kyst maken til vår. Riktignok finnes det landskap med skjærgård og fjorder som minner litt om Norge i den sørlige delen av Chile, og fjordlandskaper finnes noen få andre steder - i Alaska, langs nord- og østkysten av Canada, på Grønland og på New Zealand. Men det store mangfoldet av naturtyper som vår kyst har å by på, er vi nokså alene om. Så om Norge kan kalles et fjell-land, er det definitivt i enda større grad et kystland. Et ganske unikt kystland.

At kysten vår er slik den er skyldes dramatiske geologiske begivenheter millioner av år før vår tid. For 400 millioner år siden kolliderte to kontinentale plater - la oss kalle dem den europeiske og den amerikanske - og skapte det vi kjenner som Den kaledonske fjellkjeden med fjell som var like høye som dagens Himalaya. Men tidens tann tæret og gnog og til slutt var landet slitt ned. All den steinen som var slitt ned var ført til havs - vi finner den igjen i form av kontinentalsokkelen og som fiskebankene i Nordsjøen og Norskehavet. Så har vi de to-tre siste millioner år hatt en serie med istider - kanskje så mange som 40 - der isen også har gnaget på landet, slipt det og ført enda mer av steinen landet vårt opprinnelig besto av til havs. Da den siste istiden sluttet for omlag 12.000 år siden så det samme landskapet slik ut - altså omtrent som vi kjenner det i dag.

Til dette kommer så det faktum at Norge er omlag 1750 km langt fra Lindesnes til Nordkapp. Det betyr at det må bli store klimatiske forskjeller og dermed også at naturen endrer seg ganske mye fra Oslofjorden og Sørlandets grønne frodighet og idyll til den barske og i realiteten arktiske finnmarkskysten.

Kystlinjen er imidlertid ingen rett linje. Avstanden kysten rundt fra svenskegrensen i Østfold til Grense Jakobselv i Finnmark er 2650 km.

Men om vi gir oss til å følge kystlinjen slavisk inn i fjorder, bukter og vik er øker lengden dramatisk til godt over 21.000 km. Og tar vi i tillegg med strandlinjen rundt de titusener av øyer og holmer som ligger utenfor fastlandet, kommer vi opp i mer enn 80.000 km! Det er ufattelig langt, faktisk mer enn to ganger rundt Jorden ved Ekvator. Bare noen ganske få steder - på Lista, Jæren, ved Stad, Hustadvika, Folda og i Øst-Finnmark ligger fastlandet åpent og ubeskyttet mot storhavet.

Reiser vi langs kysten vil vi snart oppdage at den består av et mangfold av naturtyper. Her finnes det blankskurte berg, strender med rullesteiner, sandstrender, strandenger, lyngheier og myrer, gruntvannsområder, elvemunninger, poller, fjorder av forskjellig slag og som på Vestlandet kan ta pusten fra deg, bratte berg, skrenter og fjell - og på utsiden av det meste en myldrende skjærgård.

Hele veien er det i dette allsidige møtet mellom land og hav en biologisk rikdom som nær sagt er enestående, og som spenner fra mikroskopiske planktonalger til store hvaler. Sett under ett er vår kyst blant de mest produktive områdene i verden med rike forekomster av fisk, sjøfugler og sjøpattedyr. Dette - og landskapet - gjør kysten til en helt fantastisk opplevelse - året rundt.

Menneskene har levet langs kysten og i denne naturen helt siden siste istid sluttet. Gjennom ti tusen år er det vokst frem boplasser, gårder, små samfunn, tettsteder og byer. Og helt opp mot vår tid har menneskene i stor grad levet i pakt med denne naturen. Det var bokstavelig talt et hav av plass. Fiskeressurser og fuglefjell syntes utømmelige - naturen fornyet seg selv i et tilsynelatende evigvarende kretsløp. Ja, gid det var så vell! Men mye av dette har i nyere tid endret seg på en for naturen svært negativ måte.

Menneskets teknologiske utvikling har frembragt metoder som gjør at vi ikke lenger lever som en del av naturen og høster av et overskudd. Denne utviklingen har særlig skutt fart i løpet av det siste hundreåret og i vår tid har vi fått fangstmetoder som både direkte og indirekte griper inn i selve naturkapitalen. Sammenbruddene i sild- og loddebestandene, nedfiskingen av torsken, en nærmest katastrofal reduksjon av mange arter sjøfugl og den sterke tilbakegangen for mange av hvalartene, er eksempler på dette. I enkelte fuglefjell nordpå

er bestandene av lomvi for eksempel redusert med 90 prosent i løpet av bare 30 år. Hovedårsaken er matmangel, massedød i fiskegarn og miljøgifter. Lundefuglen er en annen art som sliter mange steder som følge av næringssvikt, og langs store deler av kysten - Midt-Norge er ikke noe unntak - er en vanlig kystfugl som ærfuglen også gått sterkt tilbake uten at forskerne ennå helt vet hvorfor.

Samtidig påvirker det moderne mennesket kystens naturverdier også på en rekke andre måter. Vi kan nevne noen:

Oljeutvinningen utenfor kysten og skipstrafikken har ført til større og mindre oljeutslipp med til dels betydelige tap av sjøfugler og tilgrising av strandsonen.

Oppdrettsnæringen bidrar på sin side til fiskesykdommer samt tilførsler av medisiner og næringsstoffer. Laks som rømmer fra anleggene er en alvorlig trussel mot villaksstammene. Tang- og taretråling har om det overdrives også negative effekter, ettersom tareskogene er viktige tilholdssteder for småfisk og forskjellige dyrearter som krabber, krepsdyr, ormer og snegler.

Og så er store deler av kystlandskapet er etter hvert bebygget med hus, hytter og næringsliv av forskjellig slag - det siste innslaget her er utbyggingen av vindkraft, som etter manges mening er en visuell forurensning av kystlandskapet.

Vår tids krav til hurtig fremkomst og ønske om å kunne kjøre bil til de fjerneste avkroker og ytterste skjær har ført til bruer og fyllinger over sund og bukter. Veiutbygging, industri og havneanlegg har mange steder i stor grad rammet strandenger, elvedeltaer og andre gruntvannsområder som er livsnødvendige rasteplasser for trekkfugler.

Kort sagt: Det moderne menneskets totale bruk av kyst- og fjordnaturen er i ferd med å bli et problem. For kyst- og fjordnaturen er en sårbar natur, og den store utfordringen vi i dag står overfor, er å balansere menneskelig bruk med de behov naturen har dersom den skal kunne bestå.

I tidligere tider var det vanlig å bruke fjæra som søppelplass og denne tradisjonen holdes fortsatt som vi ser i hevd en del steder. Og som en forlengelse av dette virker det som om mange -

kommuneadministrasjoner og politikere inklusive - fremdeles tror at strand- og fjærområder er noe unyttig som bare ligger der og fritt kan brukes til hva som helst. Men det har sin pris. Vi vet hvordan det gikk da tidevannstrømmen i det grunne sundet mellom Frosta og Tautra inne i Trondheimsfjorden ble stengt av en veimolo. Det rike næringsgrunnlaget for vannfugler som strømmen skapte forsvant, og dermed forsvant også fuglene. Her ble til slutt myndighetene tvunget til å gjøre noe - 40 millioner kroner kostet det å åpne moloen og gjenopprette strømmen, mens det i 1976 ville ha kostet en bagatell av dette dersom veimyndighetene hadde hørt på naturvernerne og bygget deler av moloen som bru med en gang.

I Verdal ønsket kommunepolitikere å ta i bruk det såkalte Ørin Nordområdet til industri og dermed ødelegge et meget viktig våtmarksområde som blant annet er oppholdssted under vårtrekket for svartender, som er en av våre rødlistede andearter. Her ble det etter lang tautrekking oppnådd enighet om et redusert industriområde, som i langt større grad tilgodeser naturens behov.

I Orkdal har man brukt stein fra tunellene på den nye E 39 mellom Klett og Orkanger til å fylle ut den siste resten av Orklas opprinnelige deltaområde for å få til et nytt industriområde. Dette førte blant annet til at et av de siste større gjenværende områdene med marin strandeng i Sør-Trøndelag forsvant. Ti-tolv tusen år hadde det tatt naturen å lage denne strandenga - men det tok bare noen uker for mennesket å sørge for at den nå er borte for alltid.

I Stjørdal vil både veimyndighetene og kommunen bygge ny E6 og et nytt kryss mellom E6 og E14 ut i våtmarksområdet Halsøen. Området, som er en rest av det gamle utløpet av Stjørdalselva, som ble lagt om da Værnes flyplass skulle forlenges, er et av de viktigste overvintringsområdene for stökkender ved Trondheimsfjorden og ellers benyttet av en rekke fuglearter på trekk, vade fugler ikke minst.

I Trondheim har kommunen gjennom mange år lukket øynene for en høyst tvilsom utfylling av Grilstadfjæra som grunneieren har bedrevet. Her sier kommunen nå trolig ja og amen til et privat reguleringsforslag som vil fullføre naturødeleggelsen i form av en

kommuneadministrasjoner og politikere inklusive - fremdeles tror at strand- og fjærområder er noe unyttig som bare ligger der og fritt kan brukes til hva som helst. Men det har sin pris. Vi vet hvordan det gikk da tidevannstrømmen i det grunne sundet mellom Frosta og Tautra inne i Trondheimsfjorden ble stengt av en veimolo. Det rike næringsgrunnlaget for vannfugler som strømmen skapte forsvant, og dermed forsvant også fuglene. Her ble til slutt myndighetene tvunget til å gjøre noe - 40 millioner kroner kostet det å åpne moloen og gjenopprette strømmen, mens det i 1976 ville ha kostet en bagatell av dette dersom veimyndighetene hadde hørt på naturvernerne og bygget deler av moloen som bru med en gang.

I Verdal ønsket kommunepolitikere å ta i bruk det såkalt Ørin Nordområdet til industri og dermed ødelegge et meget viktig våtmarksområde som blant annet er oppholdssted under vortrekket for svartender, som er en av våre rødlistede andearter. Her ble det etter lang tautrekking oppnådd enighet om et redusert industriområde, som i langt større grad tilgodeser naturens behov.

I Orkdal har man brukt stein fra tunellene på den nye E 39 mellom Klett og Orkanger til å fylle ut den siste resten av Orklas opprinnelige deltaområde for å få til et nytt industriområde. Dette førte blant annet til at et av de siste større gjenværende områdene med marin strandeng i Sør-Trøndelag forsvant. Ti-tolv tusen år hadde det tatt naturen å lage denne strandenga - men det tok bare noen uker for mennesket å sørge for at den nå er borte for alltid.

I Stjørdal vil både veimyndighetene og kommunen bygge ny E6 og et nytt kryss mellom E6 og E14 ut i våtmarksområdet Halsøen. Området, som er en rest av det gamle utløpet av Stjørdalselva, som ble lagt om da Værnes flyplass skulle forlenges, er et av de viktigste overvintringsområdene for stokkender ved Trondheimsfjorden og ellers benyttet av en rekke fuglearter på trekk, vade fugler ikke minst.

I Trondheim har kommunen gjennom mange år lukket øynene for en høyst tvilsom utfylling av Grilstad fjæra som grunneieren har bedrevet. Her sier kommunen nå trolig ja og amen til et privat reguleringsforslag som vil fullføre naturødeleggelsen i form av en

5

kombinasjon av næring, boliger og småbåthavn med plass til 1000 båter.

Denne listen med eksempler på hvordan strandområdene inne i Trondheimsfjorden behandles kunne vært gjort mye lenger, men jeg skal stanse her - jeg tror dette er nok til å illustrere hvordan strandområder hele tiden tas i bruk til andre formål, til tross for at vi i ganske mange år nå har hatt et lovverk som skal beskytte dem mot utbygging og ødeleggelse. For det er smutthull i lovverket. Kommuner kan vedta reguleringsplaner som setter bestemmelsen om byggeforbud i 100-metersbeltet ut av spill, og det kan gis dispensasjoner fra lovverket.

Hovedproblemet er derfor ikke at det foretas en del ulovlig byggevirksomhet i strandsonen - noe kommunene med større vilje, årvåkenhet, kontroll og krav om riving av ulovlige bygg for øvrig lett burde klare å få slutt på - men at vi har kommuneadministrasjoner og lokalpolitikere som bevisst trenerer lovverket på dette punktet ved både selv å regulere til utbygging, si ja til private reguleringsforslag og ja til det meste som kommer av dispensasjonssøknader om hytter, boliger, rorbuer, naust, småbåthavner eller hva det måtte være. Problemet er altså kort sagt at storparten av det som bygges langs fjord og kyst er - sett fra utbyggernes side - lovlig annektering av arealer som Stortinget i utgangspunktet har sagt skal få ligge urørt.

Stortingets hovedintensjon den gang strandplanloven - som nå er en del av plan- og bygningsloven - ble vedtatt, var at strandområdene skulle være et felles gode for hele befolkningen. Dette ble, om man vil, av Stortinget betraktet som utmark, som i tråd med vår gamle allemannsrett og bestemmelsene i friluftsløven skulle kunne oppsøkes og brukes av oss alle. Hensynet til almenheten - den adgangen folk flest skal ha til strandområdene - er da også det hensynet det oftest vises til av overordnet myndighet når det vi må kunne kalle misbruk av strandsonen kommer opp i dagen og blir omtalt og debattert. Og dette er vel og bra - det man kaller folk flest har behov for å kunne komme seg til ut til fjord og sjø for å sole seg, bade, fiske og i det store og hele kunne oppholde seg ved stranden med de mange opplevelsene som dette gir.

Men hensynet til folk flest er ikke den eneste grunnen - og egentlig ikke den viktigste heller - til å ha og opprettholde en streng lovgivning og langt strengere praksis enn i dag med hensyn til bevaring av strandsonen.

For et annet hensyn er hensynet til naturen selv - til de planter, dyr og fugler som lever der og som er helt avhengige av at denne naturen får bestå i tilstrekkelig grad.

Jeg vil her vise til og minne om at Riksrevisjonen i fjor sommer kom med sterk kritikk av norsk naturforvaltning på flere punkter. Et av dem gjaldt bevaringen av det biologiske mangfoldet, som Norge har forpliktet seg til i tråd med Rio-konvensjonen og med det som også ble vedtatt på FN-konferansen i Johannesburg i 2002. Norge har for sin del forpliktet seg til å stanse tapet av plante- og dyrearter innen 2010 - et løfte som for øvrig også ble gjentatt i den sittende regjeringens Soria Moria-erklæring. Skal dette målet kunne nås, må vi sørge for å opprettholde grunnlaget for landets arts mangfold og ikke bygge ned viktige arealer.

Økosystemer og det biologiske mangfoldet blir for øvrig også tema på den store FN-konferansen med deltakere fra 100 land som skal holdes i Trondheim i oktober. Bevaring av våtmarker - som vi har mange og mange viktige av i strandsonen - blir her en av programsesjonene. Og sterkere søkelys på det som skjer i strandsonen kan saktens være nødvendig.

Riksrevisjonen sa det for sin del slik:

«På bakgrunn av de forholdene som er avdekket, konstaterer Riksrevisjonen at myndighetenes arbeid så langt har vært preget av manglende evne til å omsette høye miljøambisjoner til konkrete tiltak.»

Lunde fuglen kan gjerne se bebreidende på oss der den titter ut av hulen sin, for i dette ligger en sterk kritikk av måten også våre strandarealer og sjønære områder blir forvaltet på. Kritikken rettes først og fremst mot de sentrale myndigheter - Miljøverndepartementet og Regjeringen i det store og hele - som ikke har maktet å følge opp en riktignok ambisiøs, men også meget viktig målsetning. Men kritikken rammer dessuten kommunene, som - om vi tøyer det hele litt

og setter ting på spissen - synes å gi blaffen i slike langsiktige målsetninger som vi her snakker om.

For å bevare landets artsmangfold er en svært så langsiktig målsetning. Det innebærer at de som kommer etter oss om 500, 1000 og 2000 år skal ha den samme muligheten som vi har til å oppleve natur, dyr og fugler. Da kan vi ikke i et illevarslende tempo forbruke den naturen som disse artene er avhengige av i et kortsiktig jag etter økonomisk gevinst.

Vi lever i et land og i en tid der vi vasser i penger, og hvor det å lykkes og det å ha rikdom er markante ledetråder i hverdagen. Og fordi så mange av oss har velfylte lommebøker og bankene mer enn gjerne låner oss det vi ikke måtte ha, er det fra det vi kan kalle utbyggingsinteresser en stor og økende etterspørsel etter land som kan omsettes i raske penger, ved kysten som i fjellet.

At grunneiere, entreprenører og andre gjerne ønsker å utnytte denne rikdommen blant folk til å selge tomter og ferdigstilte hytteprosjekter i fjæresteinene får så være, men at de som er satt til å forvalte disse arealene på vegne av samfunnet - og da snakker jeg om hele samfunnet, ikke bare lokalsamfunnet - er med på denne galeien er høyst betenkelig. Jeg vil gå så langt som å beskyldte kommunene - både administrasjonene og politikerne - for å tenke for smått. Med det mener jeg at de kun tenker på dagen i dag, kanskje dagen i morgen og så absolutt på de inntekter de kan få i dag og i morgen, men ikke på hvordan landet vårt skal være om 100, for ikke å si 500 eller 1000 år frem i tiden.

Med den rikdommen vi brer om oss med, skal det litt til å stå imot presset og ønsket om sjønære tomter og utbyggingsprosjekter - helst helt nede i fjæresteinene. Da kreves det at det i kommunene tenkes stort - altså i et perspektiv som strekker seg mye lenger enn til dagen i dag og dagen i morgen. Livet dreier seg tross alt ikke bare om skatteinntekter og arbeidsplasser i dag, men om hvordan vi ønsker at landet vårt skal være i 2107. Skal våre barnebarn, oldebarn og tippoldebarn kunne oppleve kystnaturen tilnærmet slik den er i dag, må grunnlaget legges for det nå, gjennom en politikk som håndhever langsiktige interesser.

I innlandet og i fjellstrøkene pågår det en velkjent debatt og kamp om å få kjøre snøscooter. Lokalbefolkningen og lokalpolitikerne mener i stor grad at dette er noe man har krav på, og de vil forbeholde seg retten til selv å gi dispensasjoner fra motorferdselsloven til hvem de vil.

Et tilsvarende inntrykk skaper kommunene langs kysten - de vil selv bestemme om, til hva og hvem dispensasjoner fra byggeforbudet i strandsonen skal gis til. Når det så protesteres mot dette og vises til at faktisk har et lovverk som lokalpolitikerne på denne måten uthuler fullstendig, reises det bust. Miljøverndepartementet har signalisert at det omtrent automatisk vil avslå byggesaker som det leveres innsigelser mot og har truet med å frata kommunene retten til å gi dispensasjoner fra byggeforbudet. Det har ført til et såkalt ordføreropprør der man gir uttrykk for at man er både opprørt og oppgitt. Men hva annet kan overordnet myndighet gjøre når man lokalt kun tenker smått og kortsiktig og ikke vil innordne seg et lovverk som er laget for å sikre en vesentlig del av vår natur - jeg vil gå så langt som å kalle det en del av verdensarven - for fremtiden og kommende generasjoner.

Dette betyr selvsagt ikke at kystkommunene skal legges øde og døde og at alle former for utbygging skal være forbudt. Det som med rette kan etterlyses er imidlertid ryggrad til å si oftere nei, bedre planlegging og større respekt for de verdiene man har omkring seg til daglig og som nettopp er det også andre gjerne vil ut til kysten for å oppleve, men som rett og slett kan bli borte før vi aner det. Det er vel i hvert fall ikke slik vi vil ha det - for dette er faktisk en hytteby ved stranden - og i hvert fall ikke slik turistene som kommer for å oppleve kysten vår vil ha det.

Jeg gad vite hvor mange kystkommuner det er som i dag har miljøkoordinatorer i sin administrasjon og som har gitt denne en fremtrende og rådgivende funksjon i rådmannens stab? Hvor mange kystkommuner er det som søker samarbeid med biologer - for eksempel Norsk institutt for naturforskning eller det biologiske fagmiljøet ved et av våre universiteter når et prosjekt er på tale for å få en vurdering av om det er forsvarlig eller ikke? Hvor mange

kystkommuner er det i det hele tatt som tenker miljø og trekker slike momenter som bevaring av biologisk mangfold - en av tidens viktigste rikspolitiske målsettinger - inn i sin saksbehandling?
 Kanskje burde kommunene pålegges å ta slike kontakter før reguleringsplaner i strandsonen overhodet kan vedtas eller dispensasjoner gis for å sikre at det som blir vedtatt ikke er i konflikt med de natur- og miljøverninteresser som det her er tale om.

Mine damer og herrer: Jeg er journalist, og pressens jobb er blant annet å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold. Ærfuglhus i strandsonen er neppe særlig kritikkverdig, men det er mye av det som ellers skjer der - av mangel på kunnskap, på grunn av tankeløshet, likegyldighet, økonomiske interesser osv. Kysten er i løpet av de siste 100 årene - ja kanskje bare 50 år - endret og påvirket mer enn i alle de tidligere 10-12.000 årene siden siste istid. Selvsagt skal vi bruke landet vårt, men det må skje med fornuft og omtanke og på en måte som sørger for at de verdiene vi fremdeles har omkring oss fortsetter å være der når både vi og våre barn for lengst er borte. Derfor kommer vi i pressen fortsatt til å rette søkelyset mot det uhemmede misbruket av viktig natur som skjer i strandsonen.

Takk for oppmerksomheten.

Karl H Brox
 journalist i Adresseavisen